Οι σεφαραδίτες Εβραίοι της Θεσσαλονίκης είχαν ως έθιμο στην γιορτή του Χανουκά να κάνουν δώρα στα παιδιά, για τις σπουδές τους. Φέτος, το «δώρο» ήταν πολύ μεγαλύτερο και ήρθε από την Ιταλία.

Τα παιδιά του Θεσσαλονικιού Εβραίου και ιδρυτή του επιχειρηματικού κολοσσού Bolton Group Ιωσήφ Νισσήμ αποφάσισαν να κάνουν μια μεγάλη δωρεά για την ανακαίνιση του δημοτικού σχολείου και νηπιαγωγείου της Ισραηλιτικής Κοινότητας Θεσσαλονίκης, που πλέον θα φέρει το όνομα του πατέρα τους. Η Μαρίνα και ο Γκαμπριέλε Νισσήμ βρέθηκαν χθες 28.11.2021 στη Θεσσαλονίκη, στο άναμμα του πρώτου κεριού για το Χανουκά και δεν έκρυψαν την συγκίνησή τους, για την επιστροφή στη γενέτειρα των γονιών τους. Η οικογένεια Νισσήμ δεν ανέλαβε μόνο την ανακαίνισή του σχολείου, αλλά και την υποστήριξή του για τα επόμενα δέκα χρόνια.

Ο ήρωας πόλεμου Ιωσήφ Νισσήμ

Επί σχεδόν πέντε αιώνες, από 1492 μέχρι και τον Β’ Παγκόσμιο Πόλεμο η οικογένεια του Ιωσήφ Νισσήμ έζησε στη Θεσσαλονίκη. Ο ίδιος γεννήθηκε στις 22 Φεβρουαρίου 1919 στη Θεσσαλονίκη. Ήταν το τέταρτο παιδί της οικογένειας του εμπόρου Γαβριήλ Νισσήμ και της Μαρίας Αμπαστάδο και μεγάλωσε σε ένα γαλλόφωνο σπίτι στην οδό Σαρανταπόρου.

Υπηρετούσε ως δόκιμος στη Σχολή Εφέδρων Αξιωματικών Πεζικού, όταν ήχησαν οι σειρήνες της 28ης Οκτωβρίου. Τις μέρες της γερμανικής εισβολής βρέθηκε μαζί με συναδέλφους του σε ένα καΐκι με προορισμό την Κρήτη. Μετά την ηρωική άμυνα στο νησί, επιβιβάστηκε στο βρετανικό καταδρομικό HMS Warspite και έφτασε στο λιμάνι της Αλεξάνδρειας μετά από δυο μέρες συνεχών βομβαρδισμών από τα Στούκας. Το καλοκαίρι του 1942 εντάχθηκε εθελοντικά στον «Ιερό Λόχο» του συνταγματάρχη Χριστόδουλου Τσιγάντε. Ήταν ο μόνος Εβραίος σε αυτή την μονάδα των 300 Ελλήνων που εκπαιδεύτηκαν σε στρατόπεδο της Χάιφα, ως επίλεκτοι «κομμάντος» για καταδρομές, πτώσεις με αλεξίπτωτο, μάχες εκ του συστάδην, ανατινάξεις κ.ά. Μετά τη Μάχη του Ελ Αλαμέιν (Οκτώβριος 1942) και την απόκρουση του Ρόμμελ, ο Λόχος εντάχθηκε στη Φάλαγγα του Γάλλου στρατηγού Λεκλέρκ.

Ως γαλλομαθής, ο Ιωσήφ εκτελούσε χρέη συνδέσμου κατά τις επιχειρήσεις κατά των Γερμανών στην Τυνησία. Στην κρίσιμη Μάχη του Κσαρ Ριλάν (10-19 Μαρτίου 1943) το τζιπ όπου επέβαινε, ανατινάχτηκε από νάρκη. Για τον τραυματισμό του

Phoca PDF

και την προσπάθειά του να σώσει έναν τραυματία συνάδελφό του, παρασημοφορήθηκε με την ανώτερη διάκριση, το Χρυσούν Αριστείο Ανδρείας. Ήταν η μεγαλύτερη τιμή σε Έλληνα μαχητή εβραϊκού θρησκεύματος στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Εκτός από την επιχείρηση στη Σάμο (Οκτώβριος 1943) και την εντυπωσιακή εκκένωση 14.000 Ιταλών αιχμαλώτων στην Τουρκία, ο Ιωσήφ πήρε μέρος σε αναρίθμητες επιχειρήσεις και καταδρομές στην Βόρειο Αφρική, από τον Λίβανο μέχρι την Κυρηναϊκή, και αποστρατεύτηκε το 1945 με το βαθμό του ανθυπολοχαγού.

Στην Αθήνα ξαναβρήκε τους γονείς και τα τρία αδέλφια του Ηλία, Ερρίκο και Δώρα, που είχαν κρυφτεί. Η μεγαλύτερη αδελφή Ρασέλ χάθηκε στο Άουσβιτς, μαζί με συνολικά 80 μέλη των οικογενειών Αμπαστάδο, Ασσέο και Νισσήμ.

Ο αυτοδημιούργητος «κύριος Rio Mare»

Το 1947 ο Ιωσήφ παντρεύτηκε τη Ζαν Αροέστι, μια Θεσσαλονικιά Εβραία που είχε γνωρίσει σε στρατόπεδο προσφύγων στο Χαλέπι της Συρίας κατά τη διάρκεια του Πολέμου. Αφήνοντας πίσω τη γενέτειρά τους Θεσσαλονίκη, που πια είχε μετατραπεί σε «πόλη των φαντασμάτων» αφού είχαν χαθεί περισσότεροι από 45.000 Εβραίοι, και αφήνοντας πίσω τους μια χώρα που σπαράσσοντας από τον εμφύλιο μετανάστευσαν στην Ιταλία, όπου και έζησαν και απέκτησαν τα δυο τους παιδιά, Μαρίνα και Γκαμπριέλε.

Δύο χρόνια αργότερα, το 1949 ίδρυσε την εταιρεία Exportex και γρήγορα κατάφερε να γίνε ο αποκλειστικός διανομέας για όλη την Ιταλία των προϊόντων της P&G.

Τη δεκαετία του '70 ιδρύει τον όμιλο Bolton που επεκτείνεται συνεχώς και περιλαμβάνει 50 εταιρείες. Μεταξύ των πιο γνωστών προϊόντων του ομίλου είναι ο γνωστός σε όλους τόνος Rio Mare, τα καθαριστικά Omino Bianco, οι κόλλες UHU, τα προϊόντα περιποίησης Neutro Roberts. Ο αυτοδημιούργητος Ιωσήφ Νισσήμ ήταν ένα από τα γνωστότερα ονόματα της ιταλικής επιχειρηματικής ελίτ.

Σήμερα η Bolton με βάση το Μιλάνο, παράγει και διανέμει περίπου 50 διαφορετικά προϊόντα και έχει παρουσία σε 139 χώρες, με 45 γραφεία και 12 δικές της εγκαταστάσεις σε όλη την Ευρώπη. Το 1999 η εταιρεία 1999 εξαγόρασε την ελληνική χαρτοβιομηχανία Softex την οποία λειτούργησε έως το 2016.Στο τιμόνι του επιχειρηματικού κολοσσού βρίσκεται εδώ και χρόνια η κόρη του Μαρίνα Νισσήμ, που είναι επίσης πρόεδρος του ιδρύματος «Bolton Hope».

Ο Ιωσήφ Νισσήμ ήταν ιδρυτικό μέλος του Ιδρύματος για τη Σκάλα του Μιλάνου, του θεάτρου Franco Parenti και του μνημείου Ολοκαυτώματος του Μιλάνου. Υποστήριζε μια σειρά από ινστιτούτα στον τομέα της ιατρικής έρευνας, στην Ιταλία, τη Γαλλία και το Ισραήλ. Πέθανε στις 11 Μαρτίου 2019, σε ηλικία 100 ετών.

«Παρέμενε πάντα το αγόρι από τη Θεσσαλονίκη»

«Το μυστικό του πατέρα μου ήταν ότι αισθανόταν πάντα... "το αγοράκι της

Phoca PDF

Θεσσαλονίκης"» είπε εμφανώς συγκινημένος ο γιος του, συγγραφέας Γκαμπριέλε Νισσήμ κατά τη χθεσινή τελετή για το άναμμα του πρώτου κεριού για το Χανουκά. Μιλώντας στους παρευρισκόμενους στο σχολείο που πλέον φέρει το όνομα του πατέρα του, αλλά και στους μαθητές που παρακολουθούσαν διαδικτυακά τη γιορτή, εξήγησε τον τρόπο σκέψης του πατέρα του.

«Εννοούσε ότι ακόμα και αν κάνεις σημαντικά πράγματα, το να μένεις ταπεινός σου επιτρέπει να μένεις πάντα ευχαριστημένος. Εάν νιώθεις πάντα σαν ένα παιδί, όχι μόνο θα μείνεις πάντα νέος αλλά θα είσαι πάντα περίεργος, έτοιμος να κατακτήσεις νέους στόχους. Πολλοί πιστεύουν ότι έφτασαν Ιθάκη και το ταξίδι τελείωσε, ο πατέρας μου πίστευε ότι σε όλη τη ζωή σου να βρίσκεσαι σε ένα ταξίδι. Η δύναμη του να μάχεται κάθε μέρα μέτρησε πολύ σε όλη του τη ζωή. Ο πατέρας μου δεν ήθελε ποτέ να νιώσει θύμα, αλλά διαχειριστής της δικιάς του μοίρας. Είχε πει στους γονείς του ότι αν οι ναζί φτάσουν στην Ελλάδα θα τους πολεμήσει. "Όταν το κακό φτάνει δεν υπάρχει κανένας θεός να σε βοηθήσει" μου έλεγε, "και αν έχεις όλο το δίκιο μαζί σου, να προχωράς μόνος σου και να συμπαρασύρεις τους άλλους στο σκοπό σου". Ο πατέρας μου αν και παρέμεινε το "παιδί της Θεσσαλονίκης, αισθανόταν πολίτης του κόσμου. Ήταν ευχαριστημένος αν έβρισκε μια χώρα που θα του έδινε τη δυνατότητα να δημιουργήσει. Ήθελε πάντα να μαθαίνει κάτι το νέο, θαύμαζε κάθε τι που αντιπροσώπευε την ομορφιά. Δεν ήταν άγιος, είχε πολλά ελαττώματα, έμοιαζε πολλές φορές σκληρός και ανένδοτος. Πίσω από αυτό τον χαρακτήρα είχε μια έμφυτη αίσθηση πειθαρχίας και μεθόδου, μου έλεγε ότι αν θες να προχωρήσεις το όνειρο σου πρέπει να είσαι προσηλωμένος στο στόχο. Στην ιστορία του πατέρα μου ταιριάζει η ρήση του Ηράκλειτου, ότι ο χαρακτήρας του ανθρώπου είναι η μοίρα του. Υπήρξε ευτυχισμένος και αυτό ήταν το μυστικό του».

Από την πλευρά της η CEO του Bolton Group Μαρίνα Νισσήμ χαρακτήρισε τον πατέρα της αισιόδοξο, ανοικτό στη γνώση, πρωτοπόρο του μάρκετινγκ και της διαφήμισης, αληθινό καινοτόμο και πρότυπο για πολλούς μάνατζερ.

Το σχολείο

Η ίδια η Μαρίνα Νισσήμ έχει αναλάβει μια πλειάδα πρωτοβουλιών ανά τον κόσμο για εκπαίδευση και την ποιότητα ζωής των παιδιών, όπως ανέφερε ο πρόεδρος της Ι.Κ. Θεσσαλονίκης και του Κεντρικού Ισραηλιτικού Συμβούλιου Ελλάδος Δαυίδ Σαλτιέλ. «Εμπνέεται από τα ιδανικά των Εβραίων της Θεσσαλονίκης, όπως ο πατέρας της. Τα μέλη της κοινότητας αντιλαμβάνονταν την αλληλεγγύη ως μέγιστο αγαθό» σχολίασε. Ο ίδιος την προσέγγισε πριν από δυόμισι χρόνια, αναζητώντας ανθρώπους που θα μπορούσαν να υποστηρίξουν το έργο της κοινότητας.

Όπως είπε ο κ. Σαλτιέλ η οικογένεια Νισσήμ αποφάσισε να προχωρήσει σε μια δωρεά εκατομμυρίων. Ήδη έχει ανακαινιστεί το εσωτερικό του σχολείου, ενώ το επόμενο καλοκαίρι θα γίνει συντήρηση στο εξωτερικό και θα φτιαχτεί μια νέα παιδική χαρά, ενώ η υποστήριξη του σχολείου θα συνεχιστεί ίσως και για περισσότερο από δέκα χρόνια, όπως ανέφερε η κα Νισσήμ. Η ίδια εξέφρασε την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι το σχολείο είναι ανοικτό για όλα τα παιδιά,

Phoca PDF

ανεξαρτήτως θρησκείας και καταγωγής.

Το σχολείο στεγάζεται σε κτίριο του 1930 σε σχέδια του αρχιτέκτοντα Ζακ Μωσέ. Ανήκε στο φιλανθρωπικό ίδρυμα Ματανότ Λαεβιονίμ και μέχρι τις αρχές του 1943 εκεί δινόταν συσσίτια σε φτωχά εβραιόπουλα. Την περίοδο της Κατοχής καταστράφηκε σχεδόν ολοκληρωτικά. Μεταπολεμικά χρησιμοποιήθηκε για τελετές γάμων, θρησκευτικής ενηλικίωσης και πολιτιστικές δραστηριότητες. Τις δεκαετίες ’60-’70 στέγασε τον γυμναστικό σύλλογο Μακαμπή Θεσσαλονίκης. Από το 1979 εκεί στεγάστηκε ο παιδικός σταθμός, το νηπιαγωγείο και το δημοτικό σχολείο της Ισραηλιτικής Κοινότητας Θεσσαλονίκης.

Στην χθεσινή εκδήλωση απηύθυναν χαιρετισμό ο γενικός γραμματέας Θρησκευμάτων του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, Γ. Καλαντζής, ο πρέσβης του Ισραήλ Γιόσσι Αμράνι, ο πρόεδρος του Εβραϊκού Μουσείου Ισαάκ Σαλτιέλ και η διευθύντρια του σχολείου Εύα Σαουλίδου Σέβη, ενώ παρέστησαν η επικεφαλής του γραφείου του πρωθυπουργό στη Θεσσαλονίκη Μαρία Αντωνίου, ο αντιδήμαρχος Θεσσαλονίκης Χάρης Αηδονόπουλος και ο πρόεδρος του περιφερειακού συμβουλίου Βενιαμίν Καρακωστάνογλου κ.α.

Το άναμμα του πρώτου κεριού του Χανουκά έγινε από τον Σοφολογιότατο Ραββίνο της Ι.Κ.Θεσσαλονίκης, Ααρών Ισραέλ και την Πρόεδρο του Ιδρύματος «Bolton Hope», Μαρίνα Νισσήμ.

ΠΗΓΗ: ιστοσελίδα ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ, 29.11.2021

Phoca PDF